

Najważniejsze elementy procesu rozwoju informatyki i technologii informacyjno-komunikacyjnych

Prezentacja została wykonana w ramach programu:
„Mazowiecki Program Stypendialny dla uczniów uzdolnionych”

Początki informatyki

Alan Turing (1912-1954)

Matematyk z Wielkiej Brytanii, który wymyślił jak może działać komputer (zanim jeszcze komputery istniały). W czasie II wojny światowej pomógł złamać kod Enigmy, co miało ogromne znaczenie dla aliantów. Uważa się go za jednego z odkrywców sztucznej inteligencji.

Maszyna Turinga

Turing wymyślił prosty model, który pokazuje, jak maszyna może „myśleć”. To jakby nieskończona taśma z danymi, głowica, która może coś przeczytać, zapisać i przesunąć się w lewo albo prawo i zestaw prostych poleceń. Chodziło o to, aby zrozumieć jakie zadania można rozwiązać maszynowo, a jakie nie. Tym pomysłem Turing położył fundament pod całą informatykę. Dzięki niemu wiemy, czym tak naprawdę jest obliczanie i gdzie są jego granice. To był pierwszy krok w stronę komputerów i sztucznej inteligencji.

Konrad Zuse

Twórca pierwszego komputera programowalnego

Konrad Zuse (1910-1995)

Niemiecki inżynier, który w 1941 roku zbudował pierwszy na świecie komputer programowalny, nazywał się Z3. Działał na przekaźnikach i potrafił wykonywać obliczenia automatycznie według wcześniej zapisanych instrukcji. To był początek programowania komputerów, zamiast ustawiać wszystko ręcznie, maszyna mogła czytać program z taśmy.

Plankalkül

Zuse stworzył pierwszy język programowania wysokiego poziomu. Pozwalał pisać złożone instrukcje w sposób bardziej zrozumiały dla człowieka, choć nie był wtedy jeszcze używany w praktyce.

Pierwsze komputery elektroniczne

ENIAC (1945)

Pierwszy w pełni elektroniczny komputer. Zbudowany w USA do celów wojskowych, miał pomagać w obliczeniach balistycznych. Był ogromny, zajmował całe pomieszczenie, ważył kilkadziesiąt to i zużywał masę prądu. Programowano go ręcznie przez zmienianie kabli. Nie miał pamięci operacyjnej. Mimo że nie był jeszcze zbyt wygodny w użyciu, to pokazał że elektronika może zastąpić ludzi w skomplikowanych obliczeniach.

UNIVAC (1951)

Pierwszy komputer, który trafił do biur i firm, a nie tylko dla wojska. Miał pamięć opartą na taśmach magnetycznych, więc dało się zapisać i wczytać dane. Programowanie było już prostsze, nie trzeba było przepinać kabli, tylko wprowadzać instrukcje w formie kodu. UNIVAC zdobył sławę, gdy przewidział wyniki wyborów w USA. To był moment, w którym ludzie zobaczyli, że komputery mogą być naprawdę użyteczne.

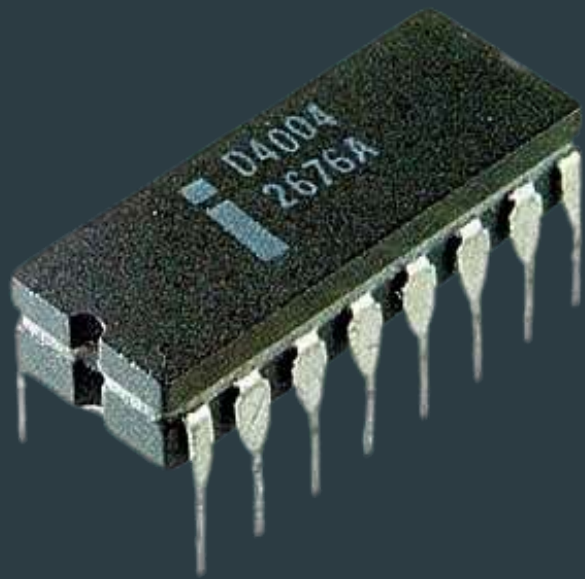
Skąd się wzięła informatyka?

Informatyka jako dziedzina nauki nie istniała od zawsze. Wyłoniła się z matematyki i inżynierii, gdy zaczęto tworzyć maszyny, które miały wykonywać obliczenia za człowieka.

Z jednej strony matematycy, tacy jak Alan Turing, zastanawiali się, co da się policzyć i jak to opisać logicznie. Z drugiej strony inżynierowie budowali pierwsze maszyny, jak ENIAC czy UNIVAC, które robiły te obliczenia w praktyce.

Właśnie na styku tych dwóch światów, teorii i technologii narodziła się informatyka. Najpierw jako nauka o obliczeniach i algorytmach, później zaczęła się rozwijać w wielu kierunkach: programowanie, sztuczna inteligencja, sieci, bezpieczeństwo i wiele innych.

Rewolucja mikroprocesorowa

W 1971 roku firma Intel stworzyła pierwszy mikroprocesor - Intel 4004.

To był mały układ scalony, który potrafił wykonać proste operacje - coś, co wcześniej wymagało całej szafy sprzętu, zmieściło się w jednym chipie wielkości paznokcia.

Mikroprocesor po raz pierwszy pozwolił budować komputery osobiste, czyli małe, tańsze i dostępne dla zwykłych ludzi, a nie tylko dla wojska, firm czy uczelni.

To był początek komputerów, jakie dziś mamy - laptopów, smartfonów, konsol.

Od tego momentu komputery zaczęły trafiać do domów, szkół, biur i zmieniły świat.

Rozwój komputerów osobistych

Apple II (1977)

Jeden z pierwszych komputerów, które można było kupić do domu. Miał klawiaturę, kolorowy obraz na ekranie i dało się go używać do gier, pisania czy nauki. Zaprojektowany przez Steve'a Wozniaka, a sprzedawany przez Apple.

IBM PC (1981)

Komputer od wielkiej firmy IBM, który stał się wzorem dla innych, miał otwartą architekturę, więc wiele firm zaczęło robić podobne modele. Używał systemu MS-DOS stworzonego przez młodą wtedy firmę Microsoft, która obecnie jest gigantem. To właśnie IBM PC zapoczątkował „standard PC”, który trwa do dziś.

Komputery mobilne i smartfony

IPhone (2007)

Apple wprowadził pierwszego iPhone 'a, to nie był zwykły telefon, ale mały komputer z ekranem dotykowym. Był on przełomem, bo po raz pierwszy wszystko działało płynnie, intuicyjnie i z Internetem.

Czym jest Smartfon?

To urządzenie które łączy telefon, komputer, aparat, GPS i wiele innych funkcji w jednym. Ma własny system operacyjny (iOS, Android), dostęp do aplikacji i Internetu.

Smartfony zmieniły sposób, w jaki żyjemy. Korzystamy z nich do pracy, komunikacji, zakupów, rozrywki.

Rozwój aplikacji mobilnych, chmury i mobilnego Internetu

Aplikacje mobilne

To programy na smartfonie, które pozwalają robić prawie wszystko: pisać, grać, kupować, uczyć się, korzystać z banku. Są lekkie, łatwe w obsłudze i zawsze pod ręką.

Chmura obliczeniowa

Dzięki niej dane i programy nie muszą być zapisane w telefonie czy komputerze, są na zdalnych serwerach. Można mieć do nich dostęp z dowolnego urządzenia, o każdej porze

Mobilny Internet (LTE, 5G)

Szybki dostęp do sieci praktycznie wszędzie. To właśnie on pozwala korzystać z chmury i aplikacji na żywo, niezależnie od miejsca.

Sztuczna inteligencja i uczenie maszynowe

AI (sztuczna inteligencja) to programy, które potrafią „uczyć się” i podejmować decyzje podobnie jak człowiek. Choć badania nad AI trwają od lat 50., prawdziwy przełom nastąpił dopiero niedawno, dzięki dużej mocy obliczeniowej i ogromnym zbiorom danych (big data).

Uczenie maszynowe pozwala AI samodzielnie poprawiać swoje działanie na podstawie doświadczenia, im więcej danych, tym lepsze wyniki.

Zastosowania AI:

- Medycyna - AI wspomaga diagnozy, analizuje zdjęcia rentgenowskie i pomaga w opracowywaniu leków.
- Finanse - wykrywa oszustwa, analizuje ryzyko kredytowe, zarządza inwestycjami.
- Obsługa klienta - chatboty, automatyczne odpowiedzi, personalizacja ofert.
- Rozgrywka - algorytmy rekomendujące filmy, muzykę, gry.
- Transport - systemy autonomicznej jazdy, optymalizacja tras, analiza ruchu.

Sztuczna inteligencja i uczenie maszynowe

Narzędzia oparte na AI:

ChatGPT - rozmawia z użytkownikami, odpowiada na pytania, tłumaczy.

Autonomiczne pojazdy - analizują otoczenie i podejmują decyzje bez udziału kierowcy.

Siri, Alexa, Asystent Google - rozpoznają mowę, wykonują polecenia, szukają informacji.

Litery "AI" w kolorze niebiesko-białym, umieszczone na tle złożonego, ciemnoniebieskiego obwodu drukarskiego (PCB). Litery mają efekt świecenia i są centralnym elementem graficznym na lewej stronie slajdu.

Bezpieczeństwo i etyka cyfrowa

Wraz z rozwojem technologii rosną też zagrożenia w sieci.

Między innymi ataki hakerskie, wirusy i złośliwe oprogramowanie, wycieki danych osobowych, kradzieże tożsamości

Prywatność staje się kluczowa

Firmy i użytkownicy muszą dbać o to, co dzieje się z ich danymi. Dlatego powstały przepisy takie jak RODO (w Polsce) i GDPR (w całej UE), które:

- dają użytkownikom kontrolę nad swoimi danymi
- wymagają od firm, żeby przechowywały dane bezpiecznie i przejrzystie

Bezpieczeństwo i etyka cyfrowa

Etyka cyfrowa to pytanie jak korzystać z technologii w sposób odpowiedzialny i uczciwy. To pytania typu:

Co wolno robić z cudzymi danymi?

Jak AI podejmuje decyzje, czy sprawiedliwe?

Gdzie kończy się automatyzacja, a zaczyna odpowiedzialność człowieka?

Wyzwania etyczne w erze cyfrowej

Deepfake

Fałszywe filmy lub nagrania, które wyglądają jak prawdziwe. Można podłożyć komuś słowa, których nigdy nie powiedział. Zagrożenie dla zaufania, polityki, bezpieczeństwa.

AI i odpowiedzialność

Sztuczna inteligencja podejmuje decyzje, ale to ludzie muszą za nie odpowiadać.

Ważne jest, aby AI było przejrzyste i działało

z zasadami uczciwości. W przeciwnym razie może prowadzić do błędów i szkód, nawet jeśli sama „nie ma intencji”.

Dezinformacja

Szerzenie fałszywych informacji przez boty, fałszywe konta, zmanipulowane treści.

AI potrafi tworzyć teksty lub obrazy tak realistyczne, że trudno odróżnić prawdę od fikcji. Skutki: Zamieszanie, brak zaufania, manipulacja opinią publiczną.

Przyszłość ICT - nowe trendy

Internet rzeczy (IoT)

To sieć połączonych urządzeń, nie tylko komputerów, ale też lodówek, samochodów, zegarków czy czujników. Wszystko komunikuje się przez Internet, zbiera dane i działa automatycznie.

5G

Nowa generacja sieci komórkowej, dużo szybsza i stabilniejsza niż 4G. Pozwala na natychmiastową komunikację i obsługę milionów urządzeń jednocześnie.

Komputery kwantowe

Zupełnie inny sposób przetwarzania danych niż w zwykłych komputerach. Zamiast bitów używają kubity, które mogą być jednocześnie 0 i 1. Mogą w przyszłości rozwiązywać problemy, z którymi dzisiejsze komputery sobie nie radzą, np. w chemii, szyfrowaniu, sztucznej inteligencji.

Automatyzacja i robotyzacja procesów

Coraz więcej zadań wykonują maszyny, fizyczne roboty i systemy komputerowe. Pozwala to przyspieszyć pracę, zmniejszyć koszty i ograniczyć błędy.

Współpraca człowiek-maszyna

Maszyny nie zastępują ludzi całkowicie, często wspierają ich pracę, np. roboty chirurgiczne, systemy wspomagające kierowców, automatyczne analizy danych.

Inteligentne miasta

W miastach wdraża się technologie, które zarządzają ruchem, oświetleniem, zużyciem energii. Celem jest wygodniejsze, bezpieczniejsze i bardziej ekologiczne życie.

Podsumowanie

Technologie ICT rozwijają się cały czas i wpływają na każdą dziedzinę życia, od pracy i nauki po zdrowie, transport i rozrywkę.

Kluczowe elementy to: komputery, Internet, sztuczna inteligencja, urządzenia mobilne i bezpieczeństwo danych.

Żeby nadążyć za zmianami, potrzebne są inwestycje w edukację, innowacje i cyfrowe umiejętności.

Rozwój ICT daje ogromne korzyści:

- ułatwia codzienne życie
- wspiera medycynę, edukację, transport, komunikację
- automatyzuje żmudne zadania, oszczędza czas i pieniądze

Ale też są zagrożenia:

- cyberataki, wycieki danych, fałszywe informacje
- deepfake i nieetyczne wykorzystywanie AI
- uzależnienie od technologii i problem z prywatnością

Podsumowanie

Aby przygotować się na wyzwania cyfrowej przyszłości trzeba:

- Uczyć się jak działa technologia (nie tylko z niej korzystać tylko ją zrozumieć).
- Dbać o bezpieczeństwo danych i świadomie korzystać z sieci.
- Śledzić zmiany i nowe trendy, np. AI, IoT, automatyzacje.
- Zachować zdrowy dystans i umieć się odłączyć od świata online.